



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА  
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА  
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)  
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ  
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ  
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами  
II Міжнародної науково-практичної конференції**



**Мукачево  
12-13 травня 2022 року**



УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет  
вченою радою Мукачівського державного університету  
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

## **С 91**

**Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів** : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

### **Редакційна колегія:**

**Щербан Т.Д.** – д-р психол. наук, професор (голова);

**Гоблик В.В.** – д-р екон. наук, професор;

**Кобаль В.І.** – канд. пед. наук, доцент;

**Пігош В.А.** – канд. екон. наук, доцент;

**Максютова О.В.** – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

## ЗМІСТ

### **РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

АНДРЕЙКО О. Методичний потенціал навчально-мовленнєвих ситуацій як ефективного засобу для формування компетентності в говорінні учнів старшої школи на уроках англійської мови .....	13
АТРОЩЕНКО Т.О. Професійна компетентність майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти у контексті вимог сьогодення .....	15
БАБЛЯ А., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Етапи професійного становлення майбутнього вчителя в контексті освітніх реформ .....	16
БАБЛЮК В.М., ГОРВАТ М.В. Нормативно-правове забезпечення волонтерської діяльності дітей та молоді в Україні .....	18
БЛИЧКО В.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Роль взаємодії школи і батьків у розвитку фізичного виховання молодших школярів .....	21
БОБЕЛА Ю. В., ЛАЛАК Н. В. До проблеми формування конструктивно-просективних умінь у майбутніх учителів початкових класів .....	23
БОНДАР Т. І. Культурна компетентність майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти у США й Україні .....	25
БОРБЕЛЬ Г., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Педагогіка партнерства як необхідна умова ефективності освітнього процесу закладів освіти .....	27
БОРЖАВИЧ Т. В., ПИНЗЕНИК О. М. Завдання процесу формування здоров'язбережувальної компетентності дітей дошкільного віку .....	29
БОРИСОВА О.О. Андрагогічний підхід до організації навчання у закладах вищої освіти .....	31
БРИЖАК Н. Ю. Позаурочна виховна робота: теоретичний аспект .....	33
БУЧМЕЙ І.М., КОБАЛЬ В.І. Місце внутрішньої системи забезпечення якості освіти в освітній системі закладу загальної середньої освіти .....	35
БУЧМЕЙ М.І., КОБАЛЬ В.І. Формування позитивного іміджу закладу освіти .....	37
ВАН ІНАНЬ. Актуальність формування стилю педагогічного спілкування у фаховій підготовці майбутніх учителів музики .....	38
ВАРВАРИНЕЦЬ Е. І., МОЧАН Т. М. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до взаємодії з батьками.....	40
ВАСИЛЬЦЮН І.П., КУШНІР І.І. Управління навчально-виховним процесом у закладах освіти на засадах здоров'язберігаючих технологій .....	42
ВІДЬМЕНКО М.О. Розвиток освіти на користь сталого розвитку .....	44
ГАЛАБУРДА М.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Застосування форм і методів національно-патріотичного виховання здобувачів початкової освіти у закладі загальної середньої освіти .....	46
ГАНГУР Г.В.,ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Розвиток творчих здібностей учнів початкової школи як процес удосконалення якостей особистості .....	48
HERSTSOVSKA NATALIA, RUSYN OLEKSANDRA The use of interchangeable english synonyms in different pedagogical situations .....	50
ГИРБА К. В., ЛАЛАК Н. В. До проблеми формування професійної позиції педагога .....	51
ГОЛОМБ В.Ю., КОБАЛЬ В.І. Становлення та розвитку закладів системи професійно-технічної освіти в Закарпатті кінця XIX- початку XX століття: постановка проблеми .....	53
ГОМА І. В. Проблеми реалізації права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в Україні .....	54

розвитку різних систем організму [5], тому важливо проводити фізичне виховання в будь-яких умовах.

Задля здоров'я дитини вчителі і батьки мають співпрацювати. Школа, як і раніше, має навчити дітей різним руховим і фізичним вправам, правилам гри в різноманітні спортивні ігри, виконувати їх в школі та стимулювати до виконання їх вдома і багато іншого. Але на батьках лежить відповідальність контролювати активності дітей вдома, де зараз діти проводять більше часу. Це не повинно бути як в школі 45 хвилин урок фізкультури або щось подібне, але діти мають гуляти на свіжому повітрі, грати в рухливі та активні ігри, робити ранкову зарядку, в умовах дистанційного навчання батьки мають слідкувати за виконанням самостійної роботи з фізичної культури і тому подібне.

Отже, співпраця сім'ї та школи в фізичному вихованні дасть змогу дітям рости здоровими і принесе ефективний результат. Тож потрібно із перших років життя, з середовища сім'ї та перших шкільних уроків фізичної культури виховувати в дітях бажання до фізичних активностей, любов до спорту, розуміння свого тіла, підвищити мотивацію дітей до занять фізичною культурою та сформувати у них потребу в здоровому способі життя.

#### **Література**

1. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник / Н.П. Волкова. - Київ: Академія, 2007. – 616 с.
2. Концепція «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>
3. Сухомлинський В. О. Піклування про здоров'я молодого покоління, фізичне виховання / В. О. Сухомлинський // Вибр. тв.: У 5-ти т. К.: Рад. школа, 1976., Т. 1. 654 с.
4. Вацеба О. Ставлення батьків та вчителів до проблем фізичного виховання першокласників / Оксана Вацеба, Олена Бондарчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : збірник наукових праць Волинського національного університету. – Луцьк, 2008. – Т.2. – С.34
5. Грибан В. Г., Мельников В. Л., Хрипко Л. В., Казначеев Д. Г. Фізичне виховання : підручник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 232 с.

**УДК 378:373.3.011.3-051:159.954.4(043.2)**

**БОБЕЛА Ю. В., ЛАЛАК Н. В.**  
Мукачівський державний університет

### **ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНО-ПРОЄКТИВНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

У контексті сьогодення майбутній учитель Нової української школи має виявляти професійні уміння, що спрямовані на конструювання та проєктування освітньої діяльності молодших школярів. Саме конструктивно-проєктивна діяльність, складниками якої є педагогічне конструювання та проєктування, дає змогу оптимізувати навчальний процес шляхом створення сприятливих умов для розкриття творчого потенціалу здобувачів освіти. Здійснення конструктивно-проєктивної діяльності, як і будь-якої іншої людської діяльності, націлено на створення певного творчого продукту та включає послідовні етапи: формулювання мети, пошук і аналіз необхідної інформації,

добір засобів досягнення кінцевого результату, планування послідовності дій, результат.

Проблемі педагогічного конструювання та проєктування присвячено чимало наукових праць, у яких відображено різні підходи до трактування зазначених педагогічних феноменів (В. Бондар, Л. Василевська, В. Вишківська, О. Дубасенюк, О. Жерновнікова, О. Карабін, О. Коберник, Н. Примаченко, Л. Хоружа, А. Цимбалару, О. Шпак тощо) [2].

Слушними у розрізі нашого дослідження є міркування Н. Делікатної, яка вважає, що успішна професійна діяльність педагога потребує від нього вільного володіння сукупністю таких вмінь: аналітичні, рефлексійні, гностичні, проєктивні, організаційні тощо [2]. Особливе місце серед зазначених умінь дослідниця відводить проєктувальним, оскільки, на її думку, вони визначають успішність професійної педагогічної діяльності. Проєктувальні вміння, як зазначає Н. Делікатна, охоплюють уміння модифікувати основні цілі та завдання освітньої діяльності, добирати матеріально-технічне забезпечення, конструювати освітній процес, планувати етапи педагогічної діяльності, добирати та застосовувати в освітній діяльності різні форми, методи, прийоми й засоби навчання залежно від кінцевої мети [2].

Поділяємо думку Л. Василевської, яка пропонує проєктування трактувати як процес, що забезпечує розвиток проєктувальних навичок суб'єктів навчання, уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати набуті знання на практиці, формування вміння самостійно конструювати власну діяльність [1]. Окрім цього, учена зазначає, що здатність учителів до проєктування, як особливого виду діяльності, уможливорює досягнення педагогічними працівниками нового креативного рівня, забезпечує розвиток логічного, творчого та проєктивного мислення.

Дослідники сходяться в думці, що застосування конструктивно-проєктної діяльності в процесі фахової підготовки майбутніх педагогів уможливорює формування у них комплексу професійно важливих умінь, серед яких особлива роль відводиться вмінням конструювати та проєктувати власну діяльність. Деякі вчені вважають, що проєктування як культурна форма інновації в освіті передбачає визначення концептуальних засад переведення педагогічної системи в якісно новий стан, розроблення перспективних варіативних моделей досягнення нового якісного етапу розвитку ЗЗСО, виявлення основних напрямів дій і принципів їх координації, планування дій щодо реалізації різноманітних проєктів та обґрунтування результатів їх здійснення [1].

У наукових доробках Н. Мачинської та С. Стельмах знаходимо, що професійні вміння вчителів містять аналітичні, організаторські, комунікативні та конструктивно-проєктивні вміння [3]. У структурі аналітичних умінь учені виділяють уміння всебічно аналізувати проблемні питання, уміння систематизувати здобуту в ході пошуку інформацію; уміння спостерігати, уміння самостійно оцінювати різні ситуації, уміння виявляти проблемні питання, уміння аналізувати власну професійну діяльність і вносити конкретні пропозиції щодо її вдосконалення. До організаторських учені відносять уміння

залучати й об'єднувати всіх учасників колективу для розв'язання проблемного завдання, уміння ефективно організовувати трудову та самостійну діяльність, уміння керувати власною поведінкою та поведінкою колег, уміння обирати раціональні форми організації професійної діяльності відповідно до певної ситуації. Науковці стверджують, що комунікативні вміння охоплюють уміння налагоджувати й підтримувати стосунки, уміння відстоювати власну думку, уміння поважати думку іншого, уміння знаходити індивідуальний підхід до колег, уміння розв'язувати конфліктні ситуації тощо. Учені зазначають, що конструктивно-проективні вміння також складають певну сукупність умінь, зокрема: визначати мету діяльності, знаходити оптимальні шляхи її досягнення, ставити завдання та вирішувати їх, добирати необхідну інформацію, створювати умови щодо забезпечення максимальної ефективності педагогічного процесу [3]

Таким чином, сформовані конструктивно-проективні вміння дають змогу майбутнім учителям початкових класів постійно знаходити нові шляхи розв'язання різноманітних типових і нетипових завдань у межах педагогічної діяльності, що сприяє їхній творчій самореалізації та удосконаленню професійної компетентності.

#### **Література**

1. Василевська Л. С. Проектна діяльність методиста як засіб удосконалення професійної майстерності педагогів. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія : Психолого-педагогічні науки.* 2012. № 6. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp\\_2012\\_6\\_32](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2012_6_32)
2. Делікатна Н. М. Проективна складова підготовки майбутнього вчителя початкової школи. *Педагогічний процес: теорія і практика.* 2016. № 4. С. 78–87.
3. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.

УДК 378:373.2.011.3-051:008:005.336.2(73)(477)

БОНДАР Т. І.  
Мукачівський державний університет

### **КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У США Й УКРАЇНІ**

Численні дослідження засвідчують, що сутність поняття «культурна компетентність» постійно еволюціонує, а чинники розвитку поняття залежать від економічних, політичних, культурних особливостей країни.

В американському науково-педагогічному дискурсі термін «культурна компетентність» («cultural competence») ототожнений з терміном «міжкультурна компетентність» («intercultural competence»; «cross-cultural competence»). Ототожнення термінів зумовлене статусом США як держави «реципієнта» інших культур, де наголошують на значущості саме культурної компетентності й дотичних до цієї компетентності умінь, що вможливають ефективну комунікацію з представниками інших культур.



# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>